
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

עיונים בסיפור יוסף - 21281

תאריך עדכון אחרון 27-10-2019

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מקרא

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר לאה מזור

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: mazorl@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: רביעי 16:30-17:30

מורי הקורס:

ד"ר לאה מזור

תאור כללי של הקורס:

קריאה בפרקים נבחרים בסיפור יוסף בבראשית לז-נ.

מטרות הקורס:

הכרות עם הנושאים המרכזיים בחקר סיפור יוסף.
הקניית כלים מחקרניים לניתוח ביקורתי של דרכי הסיפור המקראי.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להבין את סיפור יוסף והבטיו הספרותיים והאידיאולוגיים.
לזהות את הבעיות שבקטעים הנלמדים.
לפתח גישה ביקורתית לעמדות הפרשניות השונות.
להבין את הנושאים המרכזיים בחקר סיפור יוסף.
לרכוש כלים מחקרניים לניתוח ביקורתי של סיפור מקראי.
לנסח בבהירות את מסקנות המחקר.

דרישות נוכחות (%) :

95

שיטת ההוראה בקורס: קריאת טקסטים ודיונים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

סיפור יוסף, בראשית לז-נ:

תוכן

מבנה

עיצוב ספרותי

מוטיבים

אמונות ודעות

חיבור

רקע מצרי

חומר חובה לקריאה:

פירושים לספר בראשית

- מ' כהן (מהדיר ועורך מדעי), מקראות גדולות - הכתר, בראשית חלק ב, ירושלים תש"ס
 G. W. Coats, *Genesis, with an Introduction to Narrative Literature*, Grand Rapids 1983
- N. Sarna, *Genesis* (The JPS Torah Commentary), Philadelphia, New York, Jerusalem 1989
- E. A. Speiser, *Genesis: Introduction, Translation, and Notes* (The Anchor Bible), Garden City, New York 1964
- G. J. Wenham, *Genesis 16-50* (Word Biblical Commentary), Waco, Tex 1994
- C. Westermann, *Genesis 37-50: A Commentary* (tr. J. J. Scullion), Minneapolis 1986

מאמרים וספרים

- י' אמית, "סיפור יהודה ותמר - המשמעות, ההקשר והשינוי", בתוך: תשורה לצפרירה: מחקרים במקרא, בתולדות ישראל ובמזרח הקדום, באר שבע תשע"ג, 54-33
- ש' גלנדר, "סיפור יוסף", בתוך: ספר בראשית ב, רעננה 2009, 378-297
- א' גרינשטיין, "פרשנות בעולם המקרא - מפתרון החלום אל פשר הכתוב", מועד: שנתון למדעי היהדות יג (2003), 78-65
- ש"א ליונשטם, "ראובן ויהודה במחזור סיפורי יוסף", דברי הקונגרס העולמי הרביעי למדעי היהדות א, ירושלים 1967, 70-69
- ל' מזור (עורכת), סיפור יוסף במקרא ובראי הדורות, בית מקרא נה, א (תש"ע)
- מ' מלול, "בידוי ראיות במקרא: התחזות יעקב וכתונת יוסף המוכתמת בדם", דיני ישראל כב (תשס"ג), 220-203
- א' סימון, "יוסף ואחיו סיפור של השתנות", בתוך: בקש שלום ורדפהו' 2, 87-60
- מ"ד קאסוטו, "מכירת יוסף", בתוך: ספר בראשית ומבנהו (תרגום מ"ע הרטום), ירושלים תש"ן, 301-297
- נ' שופק, "סיפור יוסף - בין אגדה להיסטוריה", בתוך: אבי הורביץ ואחרים (עורכים), מקדש, מקרא, ומסורת; מנחה למנחם הרן, וינונה לייק 1996, 133-125
- M. V. Fox, "Wisdom in the Joseph Story", *Vetus Testamentum* 51 (2001), 26-41
- J. Grossman, "Different Dreams: Two Models of Interpretation for Three Pairs of Dreams (Genesis 37-50)", *Journal of Biblical Literature* 135 (2016), 717-732
- W. L. Humphreys, *Joseph and His Family: A Literary Study*, *Studies on Personalities of the Old Testament*, Columbia 1988
- J. Joosten, "The Linguistic Dating of the Joseph Story", *Hebrew Bible and Ancient Israel: New Perspectives on the Joseph Story*, vol. 8 (2019), 24-43
- S. Niditch and R. Doran, "The Success Story of the Wise Courtier: A Formal Approach", *Journal of Biblical Literature* 96,2 (1977), 179-193
- M. A. O'Brien, "The Contribution of Judah's Speech: Genesis 44:18-34, to the Characterization of Joseph", *Catholic Biblical Quarterly* 59,3 (1997), 429-447
- D. B. Redford, *A Study of the Biblical Story of Joseph (Genesis 37-50)*, *Vetus Testamentum Supplements* 20, Leiden 1970
- G. von Rad, "The Joseph Narrative and Ancient Wisdom", *The Problem of the Hexateuch and Other Essays*, London 1953, 292-300
- R. N. Whybray, "The Joseph Story and Pentateuchal Criticism", *Vetus Testamentum* 18 (1968), 522-528

חומר לקריאה נוספת:

פירושים לספר בראשית

- א"ב אהרליך, מקרא כפשוטו א, דברי תורה, ברלין תרנ"ט
י' קיל, בראשית פרשיות וישב-ויחי (דעת מקרא), ירושלים תשס"ג
פירוש לתורה: בראשית, עם פירוש רש"י ופירוש שד"ל - שמואל דוד לוצאטו, על פי כתב יד האחים פארדו (1836 עד 1844), י' בשיא (עורך. בעריכה השתתף הרב יוסף סלוטניק), ירושלים תשע"ו
מ' ויינפלד (עורך), בראשית: אנציקלופדיה עולם התנ"ך, תל אביב 1993
R. Alter, *Genesis: Translation and Commentary*, New York 1996
H. Gunkel, *Genesis: Translated and Interpreted* (tr. M.E. Biddle), Georgia 1997 {orig. 1910)
V. P. Hamilton, *The Book of Genesis Chapters 18-50* (The New International Commentary on the Old Testament), Grand Rapids 1995
E. A. Speiser, *Genesis: Introduction, Translation, and Notes* (The Anchor Bible), Garden City, New York 1964

מאמרים וספרים

- י' אמית, "התרחשות נשנית: עקרון פואטי בעיצוב סיפור יוסף", בתוך: מ' עקיבא פרידמן (עורך), תעודה ז: מחקרים במדעי היהדות, תל אביב תשנ"א, 66-55
ש' בכר, "גילוי וכיסוי שם האל בסיפורי יוסף: בראשית לז, לט", מועד: שנתון למדעי היהדות כא 17-1 (2013)
א' הורוויץ, "סיפורי יוסף וכתבים מסופוטמיים: שעבוד מצרים (בר' מז 13-26)", בתוך: ל' מזור (עורכת), סיפור יוסף במקרא ובראי הדורות, בית מקרא נה, א (תש"ע), 105-94
נ' ליבוביץ, עיונים בספר בראשית, 3 ירושלים תשל"א
א' סימון, "יוסף משעבד את המצרים לפרעה", בתוך: בקש שלום ורדפהו, 2 92-88
א' רובין, "סיפור יוסף ואחיו: פרק 12 מתוך הקוראן בתרגום עברי חדש", קשת החדשה: רבעון לספרות עיון ובקרת 7 (2004), 88-80
נ' שופק, "עיון מחודש בחלומות השרים ופרעה בסיפור יוסף (בראשית מ-מא) בזיקה לחלומות המצריים", שנתון לחקר המקרא והמזרח הקדום טו, (2005), 95-55
מ' ציפור, תרגום השבעים לספר בראשית, רמת גן 2005
י' שמש, "סיפורי אונס במקרא - המאחד והמייחד", עיוני מקרא ופרשנות ו (תשס"ג), 344-331
E. K. E. Antwi, *Sources, Formation and Socio-historical Context of the Joseph Narrative: Re-examined under the Documentary Hypothesis*, Old Testament essays 29,2 Pretoria 2016
Ph. Bird, "The Harlot as Heroine: Narrative Art and Social Presupposition in Three Old Testament Texts," *Semeia: an Experimental Journal for Biblical Criticism* 46 (1989), 119-139
G. W. Coats, *From Canaan to Egypt: Structural and Theological Context for the Joseph Story* (The Catholic Biblical quarterly. Monograph series 4), Washington 1976
G. W. Coats, "The Joseph Story and Ancient Wisdom: A Reappraisal", *Catholic*

G. W. Coats, "Redactional Unity in Genesis 37-50", *Journal of Biblical Literature* 93 (1974), 15-21

G. W. Coats, *From Canaan to Egypt: Structural and Theological Context for the Joseph Story* (The Catholic Biblical quarterly. Monograph series 4), Washington 1976

M. V. Fox, "Wisdom in the Joseph Story", *Vetus Testamentum* 51 (2001), 26-41

J. Grossman, "Different Dreams: Two Models of Interpretation for Three Pairs of Dreams (Genesis 37-50)", *Journal of Biblical Literature* 135 (2016), 717-732

W. L. Humphreys, *Joseph and His Family: A Literary Study*, *Studies on Personalities of the Old Testament*, Columbia 1988

V. A. Hurowitz, "Joseph's Enslavement of the Egyptians (Genesis 47:13-26) in Light of Famine Texts from Mesopotamia", *Revue biblique* 101,3 (1994), 355-362

J. Joosten, "The Linguistic Dating of the Joseph Story", *Hebrew Bible and Ancient Israel: New Perspectives on the Joseph Story*, vol. 8 (2019), 24-43

J. Levinson, "An-Other Woman: Joseph and Potiphar's Wife: Staging the Body Politic", *Jewish Bible Quarterly* 87,3-4 (1997), 269-301

R. E. Longacre, *Joseph: A Story of Divine Providence: A Text Theoretical and Textlinguistic Analysis of Genesis 37 and 39-482*, Winona Lake 2003

E. I. Lowenthal, *The Joseph Narrative in Genesis*, New York 1973

B. Naor, "Joseph and Daniel: Court Jews and Dreamers", *Jewish Bible Quarterly* 30,1 (2002), 10-16.

S. Niditch and R. Doran, "The Success Story of the Wise Courtier: A Formal Approach," *Journal of Biblical Literature* 96,2 (1977), 179-193

M. A. O'Brien, "The Contribution of Judah's Speech: Genesis 44:18-34, to the Characterization of Joseph", *Catholic Biblical Quarterly* 59,3 (1997), 429-447

R. Pirson, *The Lord of the Dreams: A Semantic and Literary Analysis of Genesis 37-50*, *JSOTSup* 355, Sheffield 2002

R. Pirson, "The Sun, the Moon, and Eleven Stars: An Interpretation of Joseph's Second Dream," in A. Wénin (ed.), *Studies in the Book of Genesis: Literature, Redaction and History*, Leuven 2001, 561-568

D. B. Redford, *A Study of the Biblical Story of Joseph (Genesis 37-50)*, *Vetus Testamentum Supplements* 20, Leiden 1970

G. von Rad, "The Joseph Narrative and Ancient Wisdom", *The Problem of the Hexateuch and Other Essays*, London 1953, 292-300

B. U. Schipper, *The Egyptian Background of the Joseph Story*, *Hebrew Bible and Ancient Israel: New Perspectives on the Joseph Story*, vol. 8 (2019), 6-23

M. Segal, "From Joseph to Daniel: The Literary Development of the Narrative in Daniel 2", *Vetus Testamentum* 59,1 (2009), 123-149

R. S. Wallace, *The Story of Joseph and the Family of Jacob*, Grand Rapid 2001

R. N. Whybray, "The Joseph Story and Pentateuchal Criticism", *Vetus Testamentum* 18 (1968), 522-528

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %

הרצאה 0 %

השתתפות 15 %

הגשת עבודה 85 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: